

Хрестова Тамара Андріївна,
*викладач професійної –теоретичної
підготовки (вищої категорії) державного професійно-технічного навчального
закладу «Конотопський професійний аграрний ліцей»*

ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХ- НОЛОГІЙ У РОБОТІ ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНО –ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ З ПРОФЕСІЇ «КУХАР, КОНДИТЕР»

Освіта ХХІ століття – це освіта для людини. Її стрижень – виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, особистість, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблеми.

Актуальність теми зумовлена змінами, що відбуваються на ринку праці. Ринку праці потрібні підготовлені конкурентоспроможні кухари та кондитери, які мають високий професійний рівень та мобільність, творчий потенціал.

Темпи технологічного переоснащення сучасного виробництва такі, що значна кількість знань втрачає актуальність уже через 3-5 років. Інформація, подана в підручнику, перетворюється ще під час видання підручника в застарілу. Тому сьогодні висуває нові вимоги до вивчення та запровадження інноваційних педагогічних та виробничих технологій.

Відповідно до компетентнісного підходу в освіті, викладач має формувати в здобувачів освіти предметні та ключові компетентності, що передбачають здатність до успішного виконання певної діяльності, а саме розв'язку життєвих і професійних задач. Реалізація компетентнісного підходу потребує інноваційних методик і технологій.

Інновація (англ. *Innovation* – нововведення) – це ідея, яка заснована на використанні досягнень науки і передового досвіду. *Інноваційне навчання* – це процес і результат такої навчальної та освітньої діяльності, яка заохочує введення інноваційних змін в існуючу культуру, соціальне середовище [2]. За визначенням І. Дичківської, інноваційні педагогічні технології – це процес цілеспрямованого,

систематичного й послідовного впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів.

Серед інновацій значне місце займають активні форми навчання й нестандартні підходи до проблем професійно – теоретичного навчання. Проблема активізації навчального процесу, формування знань здобувачів освіти є актуальним завданням. Формування знань відбувається тим успішніше, чим вища активність тих, кого навчають.

Нині існує безліч педагогічних технологій інноваційного навчання, однак, вважаємо, що для розвитку творчого потенціалу кваліфікованих робітників найбільш дієвими є інтерактивна та комп'ютерна.

Термін «інтерактивний» походить від англійських слів «inter» – «взаємний» та «act» – «діяти», що означає «знаходитись у постійному діалозі, бути активним учасником». Відповідно, *інтерактивне навчання* – це навчання, побудоване на активній взаємодії викладача та здобувачів освіти [1].

Питанням впровадження інтерактивних технологій в навчання присвячені роботи Пометун О.І., Побірченко Н.С., Коперник Г.І. та інших. У роботі «Інтерактивні технології: теорія та практика» інтерактивні технології розподіляються на чотири групи, що об'єднують різні методи навчання:

1. Технології кооперативного навчання (робота в парах, робота в малих групах);

2. Технології колективно-групового навчання («Обговорення проблеми в загальному колі», «Мікрофон», «Незакінчене речення», «Два – чотири – всі разом», «Навчаючи – учись», «Ажурна пилка», «Case – метод»);

3. Технології ситуативного моделювання («Розігрування ситуації за ролями»);

4. Технології опрацювання дискусійних питань («Метод ПРЕС», «Мозковий штурм», «Займи позицію», «Зміни позицію», «Карусель») [3].

За допомогою інтерактивних технологій здобувачі освіти мають змогу:

- аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу й у такий спосіб зробити засвоєння знань доступнішим;
- навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну позицію, аргументувати й дискутувати;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації, їх моделювання;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

У навчальній роботі можна використовувати проблемно-пошукові методи, ігрові (змагання, вікторини, кросворди) тощо. Завдяки цим методам можна здійснювати різнорівневе навчання, ліквідувати прогалини в знаннях, здійснювати самоконтроль вивченого матеріалу, а також розвивати творчий потенціал здобувачів освіти. Це викликає у здобувачів освіти велику зацікавленість, спонукає до змагання між собою.

Суть проблемно пошукового методу – створення викладачем самостійної пошукової діяльності здобувачів освіти із розв’язання навчальних проблем, які характеризується інтелектуальним утрудненням і потребою розв’язувати його. У ході розв’язання поставлених проблем у здобувачів освіти формується нове знання, уміння, навички та розвиваються здібності, активність, зацікавленість, ерудиція, творче мислення та інші особисто значущі якості майбутніх кухарів, кондитерів.

При проведенні нетрадиційних уроків-конкурсів можна використовувати навчальну гру. Навіть пасивний здобувач освіти швидко залучається до гри. Гра сприяє закріпленню навчального матеріалу, розвиває уміння в нових умовах. Ігри на уроці виконують пізнавальну, комунікативну, розвивальну функції, а також створюють сприятливу психологічну атмосферу.

Навчальні ігри умовно поділяють на рольові та ігри-змагання. Прикладом рольової гри є урок «За круглим столом» з різних тем. Здобувачі освіти з професії

кухар, кондитер самі обирають ведучого і коментатора із проблем. Викладач промовляє вступне слово із зверненням до зображень на мультимедійній дошці, де вказані різні проблеми із завдання по темі уроку. Ставимо перед здобувачами освіти проблему: як можна усунути проблему, щоб було якісно виконано завдання? Ведучий продовжує урок, передає слово коментатору, залучає до обговорення всю групу. Колективне обговорення привчає до самостійності, активності, нестандартного мислення.

Ігри – змагання включають усі види дидактичних ігор. Ігри-змагання можна застосовувати на всіх етапах уроку: під час актуалізації знань здобувачів освіти, закріплення нового матеріалу, вивчення нової теми, при підведенні підсумків вивченої теми, підтеми. Серед таких ігор цікаво проходять вікторини, ігри «Темна конячка», «Вірю – не вірю», «Аукціон знань», «Хто краще». Ці ігри спонукають здобувачів освіти читати додаткову літературу, шукати матеріал в мережі Internet, використовувати на уроках свій творчий потенціал.

Ефективною на уроці є і робота в малих групах, що передбачає співпрацю здобувачів освіти, колективне обговорення й прийняття рішення. У процесі такої роботи в здобувачів освіти розвивається почуття відповідальності, прагнення до лідерства, розкриваються якості особистості.

У час суцільної комп'ютеризації багатьох виробничих процесів постає необхідність інтеграції інтерактивних технологій з комп'ютерними. Уроки із використанням ІКТ є одним з найбільш важливих результатів інноваційної роботи в професійно – технічній освіті. Сьогодні комп'ютер у навчальному процесі – це не тільки об'єкт вивчення та засіб для візуалізації навчального матеріалу і контролю знань, а й нові можливості для розвитку інтелектуальних і творчих можливостей здобувачів освіти, актуалізація та оптимізація навчально-пізнавальної діяльності на уроці. ІКТ надають істотну інформаційну підтримку викладачу в організації навчального процесу – це й підбір додаткового текстового та ілюстративного матеріалу, створення карток з індивідуальними завданнями та додатковими пізнавальними текстами, тестових завдань, систематизація і збереження

особистих методичних напрацювань, оформлення навчальних стендів. Усе це дозволяє за більш короткий час отримати більш високий результат у навчанні здобувачів освіти.

Наприклад, мультимедіа – це новітні розробки в навчанні із застосуванням комп'ютерних технологій і методів. Мультимедіа (навчальні фільми, мультимедійні презентації, відео-демонстрації) можна завантажити з інтернету на комп'ютер користувача й відтворити будь-яким чином, або відтворити за допомогою технологій потокової передачі даних.

Зауважимо, що за час цілеспрямованого впровадження інтерактивних і комп'ютерних технологій навчання, в здобувачів освіти, які опановують робітничі професії, покращується ставлення до вивчення спеціальних предметів. Вони більше починають знайомитися з сучасною літературою з новітніх технологій, навчальними посібниками, підручниками, матеріалом мережі Internet.

Отже, *інноваційні технології навчання*, зокрема інтерактивна і комп'ютерна, дозволяють зробити процес навчання більш цікавим, різноманітним. Це підсилює позитивну мотивацію навчання, підвищує якість та ефективність навчальних методик, дає можливість реалізувати індивідуальний підхід до кожного здобувача освіти. Вдале використання інноваційних технологій у поєднанні з традиційними методами навчання підвищує інтерес здобувачів освіти до вивчення спеціальних предметів з професії кухар, кондитер та розвитку їх творчого потенціалу.

Список використаної літератури

1. Інтерактивні методи навчання : URL <https://www.pedrada.com.ua/article/2316-interaktyvni-metody> (дата звернення: 21.04.2022).
2. Палига О. В., Притула І. А. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. Василівка, 2015. 21 с. URL : <http://vpl57.zp.ua/file/IYPNoweV> (дата звернення: 21.04.2022).

3. Пометун О. І. Інтерактивні методи навчання. // Енциклопедія освіти /
Акад. пед. наук України, головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008.
1040 с.